

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΕΩΣ *

ΥΠΟ

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ (†)

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

γξη. «Και πολὺ ἂν εἴη λέγειν τὴν αὐτῶν (τῶν Μωαμεθιστῶν) ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένη δρακοντοειδῆ κατάσχεσιν, τὴν τε διαδοχὴν καὶ χρονολογίαν καὶ τὰς τῶν καθ' ἕκαστα κατακρατησάντων κυρίας προσηγορίας, καὶ ἔργον ἂν εἴη ἐργωδέστατον ἀκριβεστάτου ἱστοριογράφου, μὴ τοι ἐμοῦ, ὅς ὑπὸ ἀνάγκην τῶν ἐπιτηδείων τοῦ σώματος διατελῶν, κλέπτων τὰς ὥρας τῶν ἡμερῶν, οὕτω ταῦτα τῇ εὐσεβεῖ καὶ ἐπεικεῖ διαδοχῇ παραδέδωκα, ἅπερ ἐκ παίδων ἔφθην ἐν τῇ μνήμῃ κατασχῶν ὀλίγας τῶν ἱστοριῶν διεξιῶν».

γσκε. «Οὐκοῦν οἱ ἀπ' αἰῶνος ἅγιοι τοῦτο μὲν διὰ τῆς καταβάσεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ διαβόλου (γσκβ'), τοῦτο δὲ διὰ τοῦ ὀλίγου καιροῦ τῆς σελήνης δείκνυνται προδιατρανοῦντες τὴν Ὀθωμανικὴν καταδυναστείαν, συνωθουμένην εἰς τὸ ἔσχατον βάραθρον τῆς ἰδίας πτώσεως. Καὶ γὰρ περὶ τούτων οὕτω πέποιθα, ὁ χρόνος δὲ στρεφόμενος ἔσεται πάντων ἀληθέστατος ἔλεγχος».

γσκζ. «Οὐκοῦν διὰ πάντα ταῦτα ἔφασαν οἱ ἀπ' αἰῶνος ἅγιοι τὸ ὀλίγον καιρὸν ἔχειν τὸν διάβολον. Ἀνατρέπονται δὲ ἐκ τούτων πάντες οἱ ἐπιέμενοι τὸν Μωάμεθ εἶναι μέχρι τῆς συντελείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως βασιλέα, ὃ οὐ μόνον λόγοις ὑπὸ νέφεσι διαχεομένοις ἐπικυροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τύποις ἔξέδωσαν τὴν αὐτῶν παράνοιαν, μὴ εἰς νοῦν βαλλόμενοι τοῦ ὀλίγον καιρὸν ἔχειν».

γσλη. «Αὕτη ἡ θεολογικὴ βίβλος οὐ μᾶλλον ἐκ τῶν προτέρων οἷα τέ ἐστιν ἐρμηνεύεσθαι. ἴσων ἐν τῶν δαστέρων, ἀνθ' ὧν καὶ πολλοῖς δοκιμασθεῖσα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν αὐτῆς μεγάλων μυστηρίων καὶ ἀκαθαιρέτων προρρήσεων, ὅλως ἀνερμηνεύτος μεμένηκε καὶ κῆτος κεκλεισμένος καὶ πηγῇ ἐσφραγισμένη ἀποδέδεικται, ἀλλὰ ἀντ' ἄλλων τῶν πολλῶν ἐρμηνευτῶν τῇ γραφῇ καὶ τοῖς τύποις παραδόντων. Εἰ γὰρ καὶ ἔδοξάν τινες εἰπεῖν τῶν ἀληθῶν τι, τοῦτο οὐκ ἐβεβαίωσαν ἐκ τῶν προηγουμένων, οὔτε ἀπέδειξαν

* Ἐκ τῶν καταλειφθέντων εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν ἀνεκδότων χειρογράφων καταλοίπων τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου Δυοβουνιώτου († 1943). Δημοσιεύονται μερίμνη τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰω. Καρμίρη. Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους σ. 462.

ἐκ τῶν ἐπομένων, ἀλλ' ὡς ἔτυχε τὸ ἐπελθὼν αὐτοῖς εἰπόντων, Δέδεικται δὲ τὸ ἐρμηνεύεσθαι ἐκ τῶν ὑστέρων πολλαχοῦ μὲν τῶν πρόσθεν, μάλιστα δὲ ἐν τῷ Α', Β' καὶ Γ' κεφαλαίῳ, ὡς εἴρηται, ὧν τὰς ἀποδεικτικὰς μαρτυρίας, ὡς ἂν μὴ μηκύνω λέγων, παραλείπω».

γυκη'. «Προδεικνυται τοίνυν ἐνταῦθα ὁ Πάπας ὅτε μὲν συμφωνῶν τῷ Μωάμεθ παντί, ὅτε δὲ ἀντιπράττων, συμφωνῶν μὲν πρὸς ἄρσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῶν πιστῶν καὶ πρὸς παντελῆ ἀπώλειαν τῶν σωμάτων αὐτῶν, ἀντιπράττων δὲ πρὸς ἄλεθρον τῆς Ὀθωμανικῆς καταδυναστείας, ποιεῖται μὲν πάντα, οὐδὲν δὲ κατ' αὐτῆς ποιῆσαι δεινὸν δύναται».

γυκστ'. «Σύμφωνος ἄρα ὁ Πάπας τῷ δράκοντι Μωαμεθιστῇ καὶ τῷ Ὀθωμανικῷ θηρίῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἀλεθροῖς λόγοις καὶ ἔργοις αὐτῶν, ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀκάματος σύντροφος, μᾶλλον δὲ ἀρχέκακος διάβολος πρὸς τὸν Πάπαν παρατιθέμενος παιδίον παιζόμενον δείκνυται· καὶ ἴδε περὶ τούτου βιβλίον καλούμενον Δοκίμιον ἱστορικὸν καὶ κριτικὸν περὶ τῶν διχονοιῶν Πολωνίας, ἐκδοθὲν τῷ ρξξη' σωτηρίῳ ἔτει, σελίδι ιστ', ιζ', ιη', ιθ', κ', κα', κβ', κγ' καὶ κδ'».

γυνθ'. «Οἷα δὲ καὶ ὅση ἡ πληγὴ τοῦ θηρὸς Ὀτιμάνου γεγένηται, ἰκάνως, οἶμαι, διὰ βραχέων ἐν τῷ τρίτῳ τοῦδε δεδήλωται. Τὴν δὲ τοῦ θηρὸς Καλβίνου πολλοὶ τῶν ἡμετέρων λογίων πολλὰ τῇ γραφῇ παρέδωσαν, ὧν εἷς ἐστὶ καὶ ὁ τῶν Ἀθηνῶν ἱερὸς Μελέτιος ὁ γεωγράφος, ὅς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ σελίδι 457 κεφ. θ' βιβλ. στ' ἀπὸ τοῦ ἀφ' ἑοσμοσώστου ἔτους μέχρι τοῦ... φησὶν ἀναιρεθῆναι ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ πληθὺν Καλβίνων ἐν πλείονι ἀριθμῷ ἢ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ μιλλιούνια, ἐν οἷς φησὶν ἦσαν ἐνενήκοντα μὲν πρίγγιπτες, ὅτι δὲ πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα κόμητες, πέντε δὲ καὶ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς διακοσίοις βαρῶνοι, τελευταῖον δὲ 147, 518, 216 εὐγενεῖς τῇ τοῦ Χριστομμῆτου Πάπα αἰσθητῇ μαχαίρᾳ καὶ πυρὶ ἀπολεσθέντες, ἐλπίσαντες μὲν ἄραι τὴν αὐτῶν παράνοιαν, μηδὲν δὲ κράτιστον ἀποτελεσαμένους».

γφλγ'. «Ἔσιν εἰπεῖν καιρὸν προορηθέντα (γιστ' Δ') τὸν ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου αὐτοκράτορος ἀπὸ πρώτου Ὀτιμάνου Σελίμου τρίτου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ νῦν κρατοῦντος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει Μαχμούτῃ, ἐν ᾧ καιρῷ ἴσως γῆθεν ἡ τυραννὴ αὕτη ἀρθήσεται θεῖα δυνάμει καὶ σὺν αὐτῇ <ἡ> Παπιστικολουθηροκαλβινικῇ βλάσφημος ἀρχὴ καὶ ἐξουσία, ὅπερ ὁ χρόνος δείξει σαφέστερον· ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν, ἔφησεν ὁ Ἀπόστολος τοῖς Κορινθίοις».

γφστ'. «Καὶ οὕτω μὲν ἐκ τῶν ἀρχαίων γενεῶν, ἐκ δὲ τῶν μεταγενεστέρων οὐκ ὀλίγα ἔθνη συναγεται, ἅπερ ἄλλος τις συναξάτω καὶ λεξάτω· οὐδέ γάρ ἐστι μοι σχολὴ οὔτε δύναμις σελάζοντι τῷ δρεπάνῳ τοῦ θανάτου».

γωηγ'. «Οὐκοῦν αὐτὸς ἐπόμενος τῇ τρίτῃ τῶν σαλπύγγων καὶ ὀπωσοῦν πάλαι ἐν νεανικῇ καὶ ἀμαθεστάτῃ ἡλικίᾳ ἀναγνοῦς πολλὰ τῶν ἱστο-

ρικῶν ἐν τῇ καθωμιλουμένη γλώττῃ βιβλία καὶ αὐτῶν ἔχων ἐν τῇ μνήμῃ μου ἐκεῖνα τῇ γραφῇ ταῦτα παρέδωκα, οἳ δὲ ἔμπειροι τῆς κοσμικῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας γεγόνασιν, οὗτοι καὶ τὰ προφητικά ῥήματα τῆς βίβλου, ἣν ὀρθοδόξων παῖδες τυγχάνουσιν ὄντες, φαῖεν ἂν τὸ ἀληθέστερον καὶ πληρέστερον· οὔτε γὰρ μοι τοιαῦτα βιβλία ἔννεστιν, οὔτε σχολή μοι κεχάριστα, εἴπερ ἦν ἐγκύβαι καὶ διασαφῆσαι, ἀνάγκη δηλονότι τῆς τροφῆς ἔνεκα καὶ μᾶλλον παιδαγωγοῦ χρεῖαν ἀποπληροῦντι ἢ περ διδασκάλου, ἀλφαβητάριον διδάσκοντι καὶ συλλαβίζειν αὐτοὺς δεικνύοντι. Οὕτως ἦσαν καὶ εἰσι περὶ ἐμὲ περιέπουσαι καὶ περιθάλλουσαι αἱ ἱερατικαὶ καὶ πολιτικαὶ τῶν προυχόντων κορυφαὶ τῶν πιστῶν».

διζ'. «Ἀνατρέπονται δ' ἐνταῦθα· γενναιότατα οἱ τὸ εἰκοστὸν κεφάλαιον περίληψιν εἶναι τῆς Ἀποκαλύψεως ταύτης ἀποφανόμενοι καὶ τὴν χιλιετῆ βασιλείαν ἐν τοῖς παρήκουσι τιθέμενοι καὶ τὴν τοῦ παντός συντέλειαν ἐντὸς τῶν τριακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τοῦδε τιθέμενοι, εἰκόσματα τῆς διανοίας αὐτῶν, μᾶλλον δὲ τῆς ψιλῆς φαντασίας ἀναπλάσματα παραδόντες, τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα τῆς ἁγίας βίβλου ταύτης ἥκιστα κατανοήσαντες, ἀλλ' ἐν ὄνειροις ἄγαν ἐπαρθέντες, τὸν κάλαμον ἄγαν ἀτόπως πρὸς τὴν ἐρμηνείαν ταύτης ἐκίνησαν, ὕβριν καὶ αἰσχύνην ὅτι μέγα καὶ πλεῖστον τῷ γένει ἡμῶν ἐμποίησαντες, λαβὰς ἐκ περιουσίας ἰσχυρὰς παρασχόντες τοῖς ἔθνεσι τῶν Παπιστῶν καὶ τῶν Λουθηροκαλβίνων ἐμπαίξουσιν, τοιοῦτους λογάδας καὶ τῆς θείας Γραφῆς τρίβωνας ἔχοντας... Ἄγαν τοίνυν ἐξηπάτηται ὁ γενναῖος ἐκεῖνος τάναντία τούτοις ἀποφηνάμενος καὶ τύποις ἐκδοὺς τὴν ἑαυτοῦ ἀσύστατον φαντασίαν».

δριβ'. «Πολλὰ μὲν οὖν τὰ τῆς Ἀποκαλύψεως νοήματα, μᾶλλον δ' ἄβυσσος, καὶ δεῖται διανοίας ὑψηλῆς καὶ βαθείας, ὑψηλῆς μὲν πρὸς κατανόησιν τῶν θεολογικῶν καὶ ἐπουρανίων δογμάτων, βαθείας δὲ πρὸς γνῶσιν τῶν προορηθέντων προσώπων τε καὶ πραγμάτων· καὶ ἐχρῆν ταύτης ἀψασθαι καὶ κατατολμᾶν τοῦ μεγίστου ὕψους καὶ βάθους αὐτῆς ἄλλον τινὰ δόκιμον τὴν εὐαγγελικὴν ἀρετὴν, ἄλλον τινὰ ἔμπλεον τῆς θεολογίας, ἄλλον τινὰ πεπληρωμένον πάσης ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἱστορίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῶν αἰῶνων περίοδος ἤνεγκε κλῆμὲ τὸν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτήσαντα καὶ τὰς ἀμαρτίας μέχρι τῆς λευκοτάτης ὑπῆνης μὴ παυσάμενον ποιοῦντα, εἰς τοῦτο τοῦ αἰῶνος δεῖν ἔγνω μὴ τῇ σιγῇ παραπέμψαι, ἀπερ ἐκ τῶν ἱστορικῶν βιβλίων καὶ τῆς θείας παλαιᾶς καὶ νέας ἁγίας Διαθήκης ὁπωσοῦν ἐκ παίδων ἀναγνοὺς ὡς ἐνῆν μεμάθηκα ἐφαρμοζόμενα τοῖς ταύτης ῥήμασιν. Ἀφίημι δὲ τὰ ὑψηλότερα καὶ βαθύτερα τοῖς μεγάλοις ἀνδράσι καὶ ὡς εἰπεῖν τοῖς κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ κατὰ πάντα τελείαις. Ἰκανὸν δ' οἶμαι κέντρον γνώσεως καταλιπεῖν αὐτοῖς νοῆσαι ὀρθότερον καὶ παραδοῦναι τῇ γραφῇ σαφέστερον καὶ τοῖς τύποις μεγαλοπρεπέστερον καὶ θεοφιλέστερον».

δσιδ'. «Ὁὐκ ἄρα καλῶς λέγουσιν οἱ ταύτην τὴν βίβλον ἐτέρου θεολόγου Ἰωάννου ἢ αὐτοῦ πρὸς ἐρμηνείαν δεῖσθαι διατεινόμενοι, μὴ εἰδότες πάντας τοὺς προφητικούς λόγους ἐν τοῖς ἑαυτῶν καιροῖς τοῖς δοκοῦσιν ἀλύτοις τὴν λύσιν σαφῶς ἐπιθεμένοις. Οὐδὲ γὰρ ἀπαιτεῖ ἡ βίβλος αὕτη, ὡς οἴονται, ἀεροπόρον καὶ οὐρανοβάμονά τινα, οὐδὲ σημειοφόρον καὶ ὄρη μετακινῆσαι ἐν Χριστῷ δυνάμενον, ἀλλὰ πιστὸν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, πολιτικῆς καὶ θείας ἱστορίας καὶ γραφικῆς μαρτυρίας τσαυτῆς μετασχόντα, ὅσης ἔδει πρὸς τὴν αὐτῆς ἀληθῆ ἐρμηνείαν. Κοῦφοι τοίνυν οἱ ἀποφαινόμενοι οὐ δεῖ διεξέρχεσθαι ταύτην καὶ τοὺς διερευνῶντας εὐσεβεῖ λογισμῶ μωροῦς καὶ φαντασιοπλήγας ἀποκαλοῦντες καὶ καθάρματα τοῦ κόσμου αὐτοὺς ὑπάρχειν οἰόμενοι. Ἀκουέτωσαν οὖν τοῦ Ἀρχαγγέλου τοῦδε τοὺς περὶ αὐτὴν ἐσχολακότητας ἐν Χριστῷ σοφοῦς ἀποκαλοῦντος, εἴ περ εὐστόχως βάλειεν, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐν τῷ α' κεφαλαίῳ μακαρίους προσαγορεύοντος τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ τοὺς ἀκούοντας».

δσξξ'. «Ὅτως αὕτη ἡ βίβλος ἔχει ὕψος δυσανάβατον καὶ βάθος δυσθεώρητον, ὡς οἱ λογάδες ὑπερολιγωροῦντες τοὺς περὶ αὐτὴν ἐσχολακότητας πλατεῖ τῷ στόματι καὶ ὀξύτατῃ γλώσσει μωροῦς καὶ ἐμπλήκτους ἀποκαλοῦσιν οἱ ἐμφρονέστατοι».

δφε'. «Καὶ περὶ μὲν τῆς δυσχερεστάτης ἐρμηνείας τοῦδε τοῦ κεφαλαίου ἄλλοι λέλεκται, εἴθε δὲ μὴ εἶην ἐν πᾶσιν ἡμαρτημένος· μὴ γὰρ γενομένης τῆς ἐκβάσεως ἀμήχανον ἐπιθεῖναι τοῖς κειμένοις ἀληθῆ ἐρμηνείαν. εἰ μὴ εἶη τις ἄλλος Ἰωάννης Θεολόγος ἢ ἄγγελός τις οὐρανόθεν, ἀλλὰ καὶ οὗτος, εἰ μὴ ἐφωτίσθη παρὰ τοῦ παναγίου Πνεύματος, οὐκ ἂν ἀληθῆ φθέγγαιτο ὡς κτιστός, μόνον δὲ τοῦ Θεοῦ τὸ προγινώσκειν ἐντελῶς τὰ ἐσόμενα καὶ λέγειν ἀπταιστως τὴν αὐτῶν ἐκβασιν».

δωιδ'. «Ἡμέρα δὲ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἀπὸ τῆς τῶν Πελοποννησίων καὶ παντὸς τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐγέρσεως, ἕως τοῦ ἐμπρησθῆναι τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μετὰ τὸν ἐμπρησμόν τουτοῖν ἕως τοῦ πεσεῖν καὶ τὸν ψευδοπροφήτην καὶ πάντα τὸν Μωαμεθισμόν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Λιβύῃ ὀλίγη παρτάσις τῶν ἐτῶν».

εμξ'. «Μωροὶ τοίνυν, μᾶλλον δ' ἀσεβεῖς, διὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς λέγω λογάδας, οἱ ἀποφαινόμενοι ἀδιεξήγητον καὶ μὴτ' αὐτὸν τὸν Θεολόγον, εἴπερ ἦν ἐλθεῖν εἰς τὸν κόσμον, ἄξιον ἐρμηνεύσειν αὐτὴν, λέγοντες ἀσεβῶς ἐώρακε μὲν καὶ γέγραφεν, οὐδὲν δὲ συνῆκεν αὐτῆς καὶ οὕτω συνάγοντες παραπλήσιον ἀποφαίνονται ταῖς μαινομέναις ἱερείαις τῶν Ἑλλήνων, αἱ μετὰ τὴν ψευδοπροφητείαν εἰς ἑαυτὰς γενόμεναι, οὐδὲν ἐγίνωσκον, ὧν ἐώρων καὶ ἔλεγον. Ταῦτα γὰρ ἀκήκοα πολλῶν ἐρουμένων ἐμπειρῶν τῆς γαλλικῆς διαλέκτου. Ἄλλ' οὗτοι διαρραγεῖεν ὑπὸ τῆς φαυλότητος αὐτῶν καὶ τὰ ὁστὰ αὐτῶν διὰ τὴν ἀσεβειαν αὐτῶν διασκορπισθεῖεν παρὰ τὸν Ἄδην».

ενη. «Θάμβους ὅτι πλείστου τῷ ὄντι πληροῦμαι περὶ τῶν ἀνδρῶν λεγόντων τὰ χίλια ἔτη ἦτοι ἀπ' ἐκείνου ἢ ἀπὸ τούτου καὶ ἀποφαινομένων μὴ ἄλλως ἔχειν, μαθόντων ταῦτα μόνον παρὰ ταύτης τῆς ἀγίας βίβλου, εἴτα μεθιεμένων τῆς τάξεως, ἧς ἐκτίθησιν ὁ θεολογικὸς κάλαμος καὶ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων προϊεμένων. Οὗτος μὲν γὰρ τὰ χίλια ἔτη μετὰ τὸν σατανᾶν ἐμβληθῆναι τῇ ἀβύσσῳ προαγορεύει, τὴν δὲ δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μετ' αὐτά, λυθέντος τοῦ σατανᾶ καὶ ἐκβληθέντος ἐκείνης καὶ τὰ ἔθνη ὀλίγον χρόνον πλανήσαντος, ὡς εἴρηται, καὶ πάντας κυρὶ οὐρανῷ καταβρωθήσεσθαι διὰ τὸ ἐπηρεάσαι τοὺς πιστοὺς προθεσπίζει. Οἱ δὲ ταῦτα διεξελθόντες καὶ μὴ καλῶς ἐπιστήσαντες ἀπερισκέπτως ἀπεφώνησαν τὰ χίλια ἔτη ἀρχεσθαι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἢ ἀπὸ τοῦ θεοστέπτου· ἔδει γάρ, εἴπερ γενέσθαι τὴν συντέλειαν τοῦ παντὸς καὶ ἀκολούθως καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν τελειωθέντων τῶν χιλίων ἔτων, οὐκ ἔγει το δὲ ἡ συντέλεια, οὐδὲ ἡ δευτέρα παρουσία, οὐκ ἄρ' ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, οὐδ' ἀπὸ τοῦ θεοστέπτου, ἀλλὰ πεσοῦσης τῆς δυναστείας τῶν δύο θηρῶν ἔσται τὰ χίλια ἔτη».

εοστ. «Συχνότερον ἐπαναλαμβάνων τὰ χίλια ἔτη βούλεται βαθύτερον ταῖς τῶν πιστῶν καρδίαις καταβαλεῖν τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν καὶ τὴν τοῦ εἰρηνικοῦ βίου καὶ εὐσεβοῦς βασιλείας ἀγίαν ἀπόλαυσιν. Ἔσται δὲ αὕτη ἐν μεγίστῃ δόξῃ καὶ ἀκροτάτῃ περιφανείᾳ καὶ ἐν περιορισίᾳ θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἀρετῆς καὶ παιδείας παντὸς λόγου καὶ πάσης ἐπιστήμης, οὐ μέντοι γε τῆς καθ' ἡμᾶς φυσικῆς, ἀλλὰ τῆς εὐσεβοῦς καὶ γραφικῆς. Ὡς γὰρ ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος ἔλλαμφθεις τὴν διάνοιαν ἐξέδωκεν ἐν χιλίοις διακοσίοις καὶ ἐξήκοντα ἔτεσι τὴν τοῦ Μωάμεθ τυραννικὴν προθεσμίαν, ἣν καθορῶμεν ἀπανθρώπως τυραννοῦσαν καὶ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς συντελείας ἤδη παροδεύουσαν, οὕτω φωτισθεὶς τῷ αὐτῷ θείῳ Πνεύματι προπαρέδωκε τὴν τῶν πιστῶν μακαρίαν καὶ ἀγίαν ἐν χιλίοις ὅλοις ἔτεσι βασιλείαν καὶ ἱερωσύνην μέλλουσαν πράξειν θεοφιλῶς τὰ τῇ εὐσεβεῖ πολιτείᾳ συνοίσοντα καὶ τοῖς ὑπὸ χεῖρα ἔθνεσι τὰ δέοντα».

ερλθ. «Καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα¹ ἀποπερατοῦται ἡ τοῦδε τοῦ βίου πανήγυρις, ἀπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος ἀρχομένη καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ ἀποπερατιζομένη, ἧς πανηγύσεως τὴν ἐπιτομὴν ποιήσας κατέλεξα ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἐμῶν ἐπιστολῶν, ἴδοι δ' ἄν τις, ὅστις ἂν βουλευθῆ, ἐν τοῖς ἐπιστολῇ σελ. 466».

ερλθ'. «Καταγράφειας, Κύριε, ἐν τῇ τῶν ζώντων βίβλῳ πάντας αὐτούς. Naί πολυεύσπλαγγε Δέσποτα τῶν ἀπάντων καὶ σὺν αὐτοῖς τοὺς ἐμοὺς γεννήτορας Δημήτριον καὶ Τρισεύγεννη καὶ τοὺς αὐτῶν γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ τέκνα καὶ τοὺς ἐμοὺς διδασκάλους καὶ τὰ ἐμὰ πνευματικὰ τέκνα, οἷς καμὲ τὸν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους ἀμαρτήσαντα καὶ μέχρι ταύτης τῆς γεροντικῆς ἡλικίας πολυειδῶς ἀμαρτάνοντα συναρτίθμησον διὰ τὸ

1. Ἀποκαλ. κεφ. 20,10.

ἄπειρόν σου ἔλεος Πανάγαθε, ὦν καὶ ἦν καὶ ἐρχόμενε, Κύριε, Θεέ, παντοκράτωρ, βασιλεῦ τοῦ παντός ὄρατοῦ καὶ ἀοράτου κόσμου. Καὶ εἴ τι ἡμάρτομεν πάντες ἐκόντες ἢ ἄκοντες, ἄφες πᾶσιν ἡμῖν ὡς ἄβυσσος ἐλεημοσύνης καὶ εὐσπλαγγίας ἀνεκλάλητος ὑπάρχων. Εἰ γὰρ καὶ ἡμάρτομεν, Κύριε, ἀλλ' οὐ καὶ τὰς χεῖρας ἡμῶν πρὸς ἄλλον μὴ ὄντα Θεὸν ἐξετείναμεν, σὲ μόνον, τὸν ἐν Πατρὶ ἀνάρχω καὶ τῷ παναγίῳ αὐτοῦ Πνεύματι ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀγγέλων προσκυνούμενον Θεὸν καὶ Σωτῆρα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν ἐν νῶ καὶ στόματι ἐπιγραφόμενοι καὶ ἐπὶ τῷ παναγίῳ σου καὶ παντοκρατορικῷ ὀνόματι μέγα καυχώμενοι καὶ ἐπὶ σοὶ τὰς ἐλπίδας ἡμῶν μὴ ἐμβληθῆναι τῷ αἰωνίῳ πυρὶ βεβαίως ἀνατιθέμεθα».

εσβ'. «Ἐλέγχονται δ' ἄγαν ἐνταῦθα οἱ τὴν τῆς Ἀποκαλύψεως βίβλον οἰόμενοι λήρους περιέχειν καὶ πρὸς μηδὲν σωτηριῶδες καὶ ἀγαθὸν τέλος παραδοθῆναι, ὅτι μὴ πρὸς παιδιάν, ὡς αὐτὸς αὐταῖς ἀκοαῖς πολλαῖς ἀκήκοά τινων, δοκούντων μὲν ἄκρων σοφῶν εἶναι, μωρῶν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἄγαν ὄντων καὶ ἀθέων, ἀνθ' ὧν καὶ σφόδρα λελύπημαι».

εσβ'. «Σκοπὸς τοίνυν τῷ Θεολόγῳ οὐκ ἦν τὴν τοῦ ἀντιχρίστου Μωάμεθ καὶ τὴν τοῦ συνεργοῦ αὐτῷ μετὰ τὴν διάζευξιν Πάπα τῆς Ρώμης κακίαν προδιατρανώσαι, καὶ τοῦτο οὐ σμικρὸν ἐστὶ δῶρον τῆς προφητείας πρὸς τοῦ παναγίου Πνεύματος αὐτῷ δωρηθὲν ὡς ἀξίῳ, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀναστάσεως μέγα μυστήριον διὰ πολλῶν προεκκληρωθεισῶν προορήσεων ἐπισφραγίσαι, ὡς οἱ διεξερχόμενοι ταύτας, εἴπερ ἐσχίκοιεν τὸν νοῦν ὑγιᾶ καθορῶντες πάσας τετελειωμένας οὔσας ἀδιστακτικῶς πιστεῦσαι ἐσσεσθαι πάντως ἐκεῖνα».

εσγ'. «Τοιγαροῦν ἔνεκα τοίνυν τούδε τοῦ μυστηρίου τῆς κοινῆς πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος νεκρῶν ἀναστάσεως ἡ θεόπνευστος αὕτη βίβλος τῆς Ἀποκαλύψεως παραδέδοται τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ».

εσιγ'. «Τούτοις δ' ἀηδῶς τινες τῶν λογᾶδων ἔχοντες ἀντίστανται τὴν λέξιν θάλασσα¹ κατὰ τὸ γράμμα ὡς οἱ πολλοὶ ἐκλαμβάνοντες μετὰ τὴν κοινὴν ἀνάστασιν μὴ εἶναι ἀποφαινόμενοι. Αὐτὸς δὲ τὴν θείαν Γραφὴν διεξερχόμενος εὐρίσκω αὐτὴν τὴν μὲν ἐμὴν δόξαν βεβαιούσαν, τὴν δ' ἐκείνων, ὡς εἰκός, ἀνασκευάζουσαν, ἀνθ' ὧν οὐδὲ ζύμφημι αὐτοῖς, γνοὺς κρεῖττον τῷ Θεῷ πειθαρχεῖν ἢ ἀνθρώποις».

εσμε'. «Ἄγαν ἀνατρέπεται ἡ γνώμη ἐνταῦθα τῶν λεγόντων ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ἔссονται οἱ ἅγιοι πάντες τριῶν καὶ τριάκοντα ἑτῶν κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡλικίαν, ἐν πρόσωπον πάντες ἔχοντες καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νήπια καὶ ἐν ἀνάστημα καὶ μίαν διάλεκτον τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ, ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος προφανέστατον, ὡς οἶμαι».

ετοζ'. «Δέομαι δὲ τῶν εἰδότην τὴν χροίαν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν

1. Ἀποκ. 21,1.

ἐνέργειαν τῶν παραδοθέντων λίθων ἐκθέσθαι αὐτὰ ὡς ἔχουσι φύσεως καὶ τῇ φύσει ταύτη παραδοῦναι καὶ τὰ ἰδιώματα τῶν Ἀποστόλων παράλληλα· αὐτὸς γὰρ ὁμολογῶ μέχρι τοῦδε λίθων τιμίων οὔτε ἐκτησάμην μέχρι ταύτης τῆς λευκοτάτης πολιᾶς, μήτ' εἶδον, ἀνθ' ὧν παρίεμι τὴν θεωρίαν ταύτην τοῖς εἰδόσι».

εφκ'. «Οὕτως ἡ βίβλος αὕτη ἀφ' ἑαυτῆς ἐρμηνευομένη τὰ πρότερον δοκοῦντα δυσχερῆ καὶ δύσληπτα ἐν τοῖς ἐπομένους δείκνυσιν αὐτὰ εὐχερῆ καὶ εὐληπτα καὶ μάτην κινουσι τὴν γλῶττιαν πολλοί, μάλιστα οἱ εἰδήμονες τῆς γαλλικῆς μαροσοφίας καὶ διαλέκτου, λέγοντες ἔχειν αὐτὴν τραγελάφους καὶ πλοῖα ἐναέρια».

εφκδ'. «Πόσον οὖν δειλαιοὶ οἱ λέγοντες ταύτην τὴν βίβλον πάντη ἀλυσιτελῆ καὶ ἀσύμφορον τοσοῦτων μεγάλων καὶ πολλῶν μαρτύρων ἐν σπουδῇ μεγάλη μαρτυρούντων καὶ ταῦτα τῶν τριῶν θεαρχικῶν ὑποστάσεων τῆς μᾶς καὶ ἀδαιρέτου θεότητος. Ἄλλὰ συγγνοίη αὐτοῖς ὁ τῶν ὄλων Κύριος, δούς μετάνοιαν καὶ ἀληθείας ἐπίγνωσιν πρὸς τὸ σωθῆναι».

εφκε'. «Δυσχερέστατον ἡ βίβλος αὕτη παρὰ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσιν ἁγίοις διδασκάλοις σχεδὸν ὁμολόγηται, ἀλλ' ἔστι καὶ εὐχερέστατον, γενομένων τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν, τοῖς περὶ αὐτὴν βουλομένοις πονεῖν· μόνη γὰρ αὕτη ἐρμηνεύει σαφέστατα ἑαυτήν· ἃ γὰρ δοκεῖ περινενομημένα παραδοῦναι πρὸς τῶν μερῶν αὐτῆς, ταῦτα ἐν ἄλλοις ἑαυτῆς παρίστησιν ἀναπεπταμένα».

εφνε'. «Πᾶσης τοίνυν πνευματικῆς καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας καὶ φιλοσοφίας γέμον τὸ βιβλίον τουτί εἰκότως γεραίρεται καὶ πρὸς μελέτην τῶν βουλομένων τοῦ αἰωνίου πυρὸς ἠρθῆναι πρόκειται, ὃν σφραγίς ἀναλλοίωτος τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Διαθήκης καὶ σχεδὸν σύντομος καὶ τελεία περίληψις αὐτῶν. Νήπιοι τῷ ὄντι οἱ αὐτοῦ ἀφελοῦντες καὶ ὡς μηδὲν δῆθεν ἐν ἑαυτῷ περιέχοντος τῶν τιμίων καὶ ἀξιολόγων καὶ ὡς αὐτῆς τῆς γραμματικῆς τέχνης καὶ ὑψηλῆς φράσεως τοῦ λόγου μηδόλως μετέχον».

εφη'. «Ἴνα εἰσέλθῃσι διὰ τῶν πυλώνων οἱ μακάριοι, οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν πόλιν. Πρωθύστερος ὁ λόγος· ἔδει γὰρ εἰπεῖν μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, ἵνα εἰσέλθῃσι διὰ τῶν πυλώνων εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἔθλον τῆς ζωῆς· ἀλλ' οὐκ ἀγνοίας, ἀλλὰ σχῆμα δεινότητος τῆς τῶν Ἑλλήνων διαλέκτου, ἐχούσης τῆς βίβλου καὶ τοιαύτας κομψότητας πρὸς φίμωσιν τῶν λεγόντων τὴν βίβλον βάρβαρον καὶ ἄμοιρον τέχνης γραμματικῆς».

εληη'. «Κατὰ κράτος τοίνυν ἀνατρέπονται κἀνανταῦθα οἱ τὴν βίβλον ταύτην ἄλλως εἶναι λέγοντες μυστηριώδη καὶ ὑψηλὴν, μὴ μέντοι καὶ προφητικὴν, ἀκούοντες τοὺς λόγους αὐτῆς εἶναι προφητείαν τοῦ παναγίου Πνεύματος».

εωλ'. «Ἄλλ' οὖν οὔτε ἀποφαίνομαι τοὺς ἐμούς λόγους ἐξ ἁγίου Πνεύ-

ματος, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν γενομένων καὶ γινομένων προσώπων καὶ πραγμάτων ἀλληλενδέτου ἀκολουθίας καὶ ἐκβάσεως ὁμολογῶ τῆς ἀληθείας ἔχεται· ταῦτα γὰρ ἠρμήνευσε τὴν τοῦ ἡγαπημένου ταύτην Ἀποκάλυψιν ἐγγιζούσης ἄγαν τῆς τοῦ γένους ἡμῶν ἀπολυτρώσεως καὶ ἤδη νῦν ἐνεργουμένης».

εωνδ'. «Ἄνθ' ὧν καὶ ὁ ἐπιστήθιος ταῦτα ἀκριβῶς εἰδὼς ταύτην τὴν βίβλον πάνυ μυστικῶς γράψας τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ παρέδωκεν, ὥστε ταύτην δοκεῖν τοῖς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίσιν χλιαροῖς, ὡς ἀκήκοα αὐταῖς ἀκοαῖς αὐτῶν καὶ κατεθαύμασα, περιέχειν περσικὰς τερατολογίας ἢ αἰγυπτιακὰς ἱεροφαντορολογίας, ἥκιστα πιστεύοντας εἶναι ταύτην προφητικὰ ῥήματα καὶ θεολογικὰ δόγματα καὶ ἠθικὰ παραγγέλματα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

εωξή'. «Ἐγείρεται δὲ κατ' ἐμοῦ ἕτερος ἀγὼν ἰσχυρότερος ἀπὸ γενναιοτέρων καὶ σοφωτέρων συγκροτούμενος, οἵτινες μωρὸν κομιδῇ καὶ φρονόπληγα ἀποκαλοῦντές με, τὴν χιλιετῆ βασιλείαν κατὰ τὴν Ἀποκάλυψιν ταύτην τοῦ Θεολόγου περιμένοντα οὐ μετὰ πολλὰ ἔτη ἐν τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ γῆ ἔσεσθαι».

στθ'. «Καὶ οὗτοι μὲν καλῶς ἐπιστήσαντες οὕτως ἀπεφάνησαν, ἔγωγε δὲ οὐ βραχύν τινα χρόνον ἐν τῇ θεωρίᾳ αὐτῆς δεδαπανηκῶς καὶ ἀκριβῶς κἀκεῖνα καὶ ταύτην τεθεωρηκῶς ἀποδείκνυμι πεποιθῶς ταύτην νόνον καὶ γόνον ὑπάρχουσαν τῆς αὐτοῦ θεολογικῆς χειρὸς, ὡς οὐ μόνον τῇ ἀρχῇ ἀλλὰ καὶ τῷ τέλει αὐτῶν καὶ ὅλως εἰπεῖν πᾶσι τοῖς αὐτῶν θεοῖς καὶ ἀνθρωπίνοις προσώποις καὶ πράγμασι καὶ θεολογικοῖς δόγμασι καὶ νοήμασι συνάδουσαν καὶ τῇ φράσει καὶ τῇ λέξει τοῖς πλείοσι συμφωνοῦσαν».

στκε'. «Τὸ δὲ λέγειν αὐτούς, μάλιστα τοὺς καθ' ἡμᾶς λογάδας, τὴν φράσιν ταύτης (τῆς Ἀποκαλύψεως) μὴ ὁμοιοῦσθαι τῇ ἐκείνων, καίτοι τοῖς πλείοσι τὴν αὐτὴν οὔσαν αὐτοῖς, ποίαν παράνοιαν οὐχ ὑπερβέβηκε, ποίαν σατανικὴν βλασφημίαν οὐχ ὑπερῆρε; Δεικνύουσιν ἄρα ἑαυτοὺς ἀτριβεῖς ἄγαν τῶν θεῶν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας ἁγίας Γραφῆς ῥημάτων. Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὴν βίβλον ταύτην προφητικὴν μὴ οὔσαν; Ἄλλη δὲ φράσις τῶν ἁγίων Προφητῶν καὶ ἄλλη τῶν πεζογράφων. Ἄλλ' εἰ καὶ οὕτως, πολλοῦ μέντοι τοῦ διδασκαλικοῦ καὶ ἀφηγηματικοῦ σχήματος οὐκ ἀπολείπεται τὸ προσῆκον καὶ ἀναγκαῖον παριστῶσα· αἱ γὰρ ἑπτὰ πρὸς τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν ἐπιστολαὶ ταύτης πρὸς τῇ προφητικῇ χάριτι καὶ ἔλεγχον ἅμα καὶ ἐπαγγελίαν, ἀπειλήν τε καὶ ἀφήγησιν ἔχουσαι πολλὴν τὴν ἐμφέρειαν τοῖς ἄλλοις θεολογικοῖς βιβλίοις παριστῶσιν».

στρ'. «Εἶδον ὅτι πνεῦμα ζωῆς εἰσῆλθεν ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτοὺς καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ πάντας τοὺς θεωροῦντας αὐτούς, ὃ ἐν τούτῳ τῷ ῥωκᾷ θεοσώστῳ ἔτει καθορῶμεν ἐνεργούμενον, καὶ εἶθε λάβωι καὶ τὸ ἐντελὲς τῆς ἐνεργείας τὸ θεοφιλὲς ἐπιχειρημα».

στρολδ'. «Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, ἃ φιλόπονος τις ἀνὴρ καὶ συνετὸς εὖροι ἂν εὐσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ χρώμενος, ἃ διὰ τὴν ἐνοῦσάν μοι ἐκ παιδὸς ἀμάθειαν καὶ τὴν κατεπειγουσάν με ἀνάγκην περὶ τῶν ἐπιτηδείων τοῦ σώματος καὶ τὴν φυσικὴν μου ἀδυναμίαν καὶ τὸ μείζον καὶ χειρὸν πάντων τὴν ἐξ ἀπαλῶν δυνύχων μέτριαι ταύτης μου τῆς λευκοτάτης τριχὸς ἁμαρτίαν ἐξέφυγε τῆς ἐμῆς γνώσεως. Συνεράνισται δὲ καὶ ταῦτα διὰ τοὺς τὴν βίβλον τῆς Ἐποικαλύψεως μὴ εἶναι τοῦ Θεολόγου ἀποφαινομένους κακῶς, ὡς μὴ συμφωνοῦσαν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ θεολογικοῖς βιβλίοις οὔτε κατὰ λέξιν, μῆτε κατὰ φράσιν, μῆτε κατὰ τὴν θεολογίαν. Καὶ οἶμαι, εἰ μὴ ἀσφαλῆς ἢ ἐκτεθεισα παραλληλία πρὸς αὐτούς, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο καὶ ψευδῆς κατὰ τὰς προρρησεις πρὸς τὴν αὐτῶν κριτικωτάτην διάνοιαν. Ἐμοὶ δὲ καὶ πάννυ ἀσφαλῶς πεπίστευται πάσης ἀληθείας καὶ καταλληλίας ἐχομένη, ὡς ὑπὸ τοῦ παναγίου Πνεύματος παραδοθεῖσα, ἀνθ' ὧν καὶ τῇ γραφῇ ἢ ἐρμηνείᾳ αὐτῆς καὶ τὰ λοιπὰ παραδέδοται».

στροκε'. «Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ὦρα δὲ τὸ νῦν ἔχον δεῖξαι, ὅπερ ἢ Ἐκκλησίᾳ Ἐκκλησία ἐξ ἁγίου Πνεύματος φωτισθεῖσα κἂν ταῖς ἱεραῖς συνάξεσι καὶ τελεταῖς θεοφιλῶς χρῆται καὶ μέχρι τῆς συντελείας χρῆσεται ἐκ μόνης ταύτης τῆς τοῦ Θεολόγου Ἐποικαλύψεως δεικνύμενα καὶ κανονιζόμενα καὶ ἐν αὐτῇ παραδοθέντα ὡς ἀναγκαῖα καὶ τῶν οὐκ ἄνευ τῶν ἄλλων εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν βιβλίων ἢ τοι μηδὲν περὶ αὐτῶν προδιαλαβουσῶν ἢ πάννυ μικρὸν ἀψαμένων».

στροδ'. «Ὅτε τελευτῶν γενήσεται ὁ κατὰ πάντων τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἐχθρῶν καὶ πολεμίων ἐθνῶν καὶ μάλιστα τῶν Ἐσραηνῶν ἔσχατος καὶ μέγιστος πόλεμος, ὁ καὶ νῦν ἐνεργούμενος καὶ εὐδοκιμῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν Κρήτῃ, ἐν Ἡπειρῳ, ἐν Θετταλίᾳ καὶ τῇ Μακεδονίᾳ καὶ πάσαις ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους».

στροε'. «Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ συνάγεται. Ἄλλὰ λεγόντων καὶ ἄλλοι, οἷς ἐστὶν ἡσυχία, ἐμοὶ γὰρ ὡς πάννυ ἁμαρτωλῶ ὄντι ἐν παντὶ διαστήματι τοῦ χρόνου, καθ' ὃν συγγέγραπται ἢ τῆς Ἐποικαλύψεως ἐρμηνεία καὶ ὅσα ἄλλα τῷ Ἐφραίστῳ ἔβλη ἐγένετο ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ καὶ ταῦτα, ἃ νῦν γράφω ἔστιν καὶ ἢ ἐν ἢ κατέφθικον καὶ οἰκῶ οἰκίᾳ οὐ μόνον ὑγρῶ, σκοτεινῇ καὶ νοσῶδει, ἀλλὰ καὶ περιεχομένη κατξιβάλους μαγείροις ἀρματηλάταις ἀρτοποιοῖς, ἔχουσι κύνας θηλείας καὶ ἄρσενας ταῖς ὑλακαῖς ἐαυτῶν διὰ πάσης νυκτὸς ἰσχυρῶς ἐνοχλούμενος, ἐξ ὧν σχεδὸν πολλὰκις ἄγρυπνος διατελῶ, ἡμέρας δὲ πάλιν ταῖς ἀτάκτοις φωναῖς αὐτῶν καὶ μάλιστα τῶν βρεφῶν καὶ τῶν παιδίων αἰεὶ ταραττόμενος ταῦτα τοι καὶ ἃ γέγραφα ἀπορῶ πῶς ταῦτα συνέταξα».